

Att betraktas och värderas

Jag är pensionär efter ett långt yrkesliv. Arbetade till jag hade sex månader kvar till 67 år. Mitt arbete var viktigt för mig eftersom jag där kunde prestera och fungera på jämlika villkor med andra utan funktionsnedsättning och personlig assistans.

Arbetet upptog mycket av min tid – och min ork – men nu som pensionär har jag massor av tid och ork för andra aktiviteter, precis som många, många andra friska pensionärer. Ja, jag är frisk, bortsett från en förkylning då och då, lite pågående ålderskrämpor som väl de flesta har vid närmare 70 år, men jag är full av energi!

Jag arbetar fortfarande med lön/arvode 10 procent, dessutom är jag sekreterare i en nationell funktionshinderorganisation och ordförande i en lokal dito. De senare har huvudsakligen tillkommit efter pensioneringen. Men jag har ändå tid och ork över, medan Mannen jag lever med börjar bli lite gammal och trött. Så det är jag som planerar mathållning och inköp, ser till att det blir städad – och för det mesta tvättat, ser till att växterna vattnas och andra sysslor kopplade till hemmets skötsel – och det ger mig tillfredsställelse. Jag är en människa med stort behov av ordning och reda och att nu ha tid och möjligheter att ägna mig åt det som är klassiska kvinnouppgifter skänker mig, som egentligen aldrig känt tvånget, stor tillfredsställelse. Vi har två hundar, som så många andra så tycker vi om djur och mår bra av att ha dem i våra liv. De flesta promenaderna tar gubben, men några i veckan faller på mig på dagar och tider som passar utifrån andra göromål och ork.

Jag har assistans i den omfattningen som ger mig frihet att vara spontan, göra vad jag vill – i stort sett när jag vill. Jag var nästan 50 år innan jag kom att nyttja assistansreformen fullt ut och då äntligen börja leva som andra. Jag kunde sluta med att vid i stort sett varje gång någon skulle assistera mig instruera in i minsta detalj eftersom den som assisterade var samma människa som lärde sig veta vad och hur jag ville bli assisterad. Jag kunde sluta med att alltid ligga i framkant i planeringen av mitt vardagsliv, av att tvingas prioritera mellan vardagshandlingar som inte andra tvingas prioritera i. Jag kunde börja leva, jag kunde andas.

Inför hotet att endast få disponera 15 timmar i veckan för övriga behov krymper även mina grundläggande behov. För, varför ska jag lägga ner tid och omsorg på att duscha, klä mig vårdat, lägga makeup och fixa mitt hår när jag ändå i stort sett kommer bli fjättrad till hemmet? Mjukisbyxor och en sweater kan man ju slänga på sig på halva tiden. (OBS ironi och inget tips till politiker!) Och "vi" som grupp är tillbaka på ruta ett. Så såg vår tillvaro ut före assistansreformen. Femton timmar övriga behov i veckan ger ingen frihet att röra sig spontant, allt kommer återigen att tvingas prioriteras, väljas bort, schemaläggas och tidsmässigt vägas på guldvåg och livet kommer återigen att anta institutionella former.

Att vi är så historielösa! Eller handlar det om hur vi som del av människosläktet betraktas och värderas? Eller är det bara en rå, naken sanning om pengar? Många av oss kommer mista lusten till livet, ja rent ut sagt bli självmordsbenägna. Att få en dörr så slängd i ansiktet som det här förslaget innebär är obeskrivligt tungt att hantera. Egentligen är det fantastiskt hur vi i ena ögonblicket ges epitet en "svag grupp" och i nästa förväntas var urstarka och balansera livet när det fullkomligt ställs på kant utom vår möjlighet att styra och påverka. Jag bävar för vår framtid – för min, den tid jag har kvar på jorden – av livet som jag älskar.

Wenche Willumsen

